

**A Magyar Nemzeti Bank 7/2016. (VI.22.) számú ajánlása
a harmadik fél közreműködésével végrehajtott OTC származtatott tőkeáttételes
megbízói ügyletek kockázatainak kezeléséről**

I. Általános rendelkezések

1. Az ajánlás célja és hatálya

Az ajánlás célja a harmadik fél közreműködésével végrehajtott OTC származtatott tőkeáttételes megbízói ügyletek végrehajtásának kockázataival kapcsolatban a Magyar Nemzeti Bank (a továbbiakban: MNB) elvárásainak megfogalmazása, és ezzel a jogalkalmazás kiszámíthatóságának növelése, a vonatkozó jogszabályok egységes alkalmazásának elősegítése.

Az ajánlás kiadására azért kerül sor, mert az utóbbi években a hazai befektetési vállalkozások körében nagymértékben elterjedt a külföldi szolgáltatók által működtetett online kereskedési platformok igénybevétele, ezáltal könnyen elérhetővé váltak a nagy kockázatú, magas tőkeáttételes termékek a magyar magánbefektetők számára.

Az elérni kívánt cél a magyarországi befektetési szolgáltatók – az ügyfelek által felvett származékos pozíciók miatt közvetetten jelentkező – partnerkockázati kitettségének csökkentése a befektetési szolgáltató és az ügyfél közötti szerződés viszonylatában harmadik fél szolgáltatókkal, letétkezelőkkel szemben.

Az ajánlás kidolgozása során figyelembe vételre került a befektetési vállalkozásokról és az árutőzsdei szolgáltatókról, valamint az általuk végezhető tevékenységek szabályairól szóló 2007. évi CXXXVIII. törvény (Bsz.) az ügyfelek pénzügyi eszközeinek és pénzeszközeinek kezelésére vonatkozó rendelkezései és az Európai Parlament és a Tanács 575/2013/EU rendelete a hitelintézetekre és befektetési vállalkozásokra vonatkozó prudenciális követelményekről és a 648/2012/EU rendelet módosításáról.

Az ajánlás címzettjei a Bsz. szerinti befektetési szolgáltatási tevékenységi engedéllyel rendelkező és ennek alapján befektetési szolgáltatási tevékenységet és kiegészítő szolgáltatást végző intézmények.

2. Értelmező rendelkezések

Az ajánlási pontok egyértelmű alkalmazása érdekében alkalmazásra kerültek az alábbi kifejezések:

- „befektetési szolgáltató”: a Bsz. 5. §-ában írt befektetési szolgáltatási tevékenységre hatósági engedéllyel rendelkező intézmény;
- „harmadik fél”: a befektetési szolgáltató és az ügyfél közötti szerződés viszonylatában harmadik személy, esetünkben a White Label szolgáltatást értékesítő partner;
- „White Label szerződés”: olyan szolgáltatási szerződés, ahol a befektetési szolgáltató teljes körűen támogatott terméket vásárol egy harmadik féltől, majd azt a saját márkája és cégneve alatt értékesíti. A szerződés a szoftver licencének megvásárlása mellett magában foglalja az értékpapír- és pénzszámlák vezetését is. Mivel az ügyfelek és a harmadik fél között nem jön létre jogi kötelelem,

az egyes ügyfelek pénzének és pozícióinak nyilvántartása a befektetési vállalkozás nevére szóló ügyfélszámla alatt megnyitott alszámlákon történik ennek minden jogi és anyagi kockázatával együtt;

- „White Label szerződés partnerkockázata”: a White Label megállapodások esetén a harmadik fél szolgáltatónál ügyfélként a befektetési vállalkozás és nem az utóbbi ügyfelei jelennek meg. A harmadik fél szolgáltató az ügyfelek pozícióit és fedezetét képes szegregáltan kimutatni, de nyitott pozíciók tekintetében az ügyfelek fedezetbe vonható eszközeit együttesen kezeli. Ennek következtében, ha a veszteséges ügyfelek negatív egyenlege nagyobb, mint a nyereséges ügyfelek profitja, a harmadik fél nem adja ki a nyertes ügyfelek nyereségét az együttes fedezetkezelés miatt, mivel a veszteséges ügyfelek negatív egyenlegét a harmadik fél szolgáltató a befektetési szolgáltatóval szembeni követelésként kezeli;
- „elvi főösszeg”: a származtatott pozíció szerződéses értéke;
- „nyitó letét”: a tőkeáttételes pozíciók fedezeteként elhelyezett pénzeszköz vagy pénzügyi eszköz.

II. Ajánlások

1. White Label szerződések alkalmazásából eredő partnerkockázat

Az MNB elvárja, hogy a befektetési szolgáltató a harmadik fél közreműködésével, White Label szerződés alkalmazásával nyújtott OTC származtatott tőkeáttételes befektetési termékekre vonatkozó szolgáltatások nyújtása során vegye figyelembe az alkalmazott üzleti modell jellegéből adódó kockázatokat, és alkalmazzon a szolgáltatási szerződés formájából adódó kockázatoknak megfelelő kockázatcsökkentési technikákat, különös tekintettel a tőkeáttételes befektetési termékek sajátosságaira.

2. Pótlólagos tőkekövetelmény előírása

- 2.1. Amennyiben MNB az egyes intézmények ICAAP-jének éves felügyeleti felülvizsgálata és értékelése során úgy ítéli meg, hogy a befektetési szolgáltató a harmadik féllel kötött White Label szerződésekből fakadó partnerkockázatok csökkentésére nem a megfelelő technikákat alkalmazza, pótlólagos tőkekövetelményt ír elő.
- 2.2. Amennyiben azt az adott intézmény üzleti modelljéből fakadó kockázatok indokoltá teszik, a 2.1. pontban írt pótlólagos tőkekövetelmény a nem fedezett pozíció mértékére – vagyis az ügyfelenként bruttó módon meghatározott nyitott pozíciók kötéskori elvi főösszege és a letétek összegének különbségére – vetített 2,5%-áig növelhető.
- 2.3. Amennyiben az adott szolgáltató olyan szolgáltatási, közvetítői szerződést köt a harmadik fél szolgáltatóval, amely kizárja az ügyfélfedezetek együttes kezelésének lehetőségét a szolgáltató illetve a szolgáltató más ügyfelének a nemfizetése esetén is, a társaságnak nem kell pótlólagos tőkét képeznie.

3. Az üzleti modellben értékelhető kockázatok

Az MNB elvárja, hogy a White Label szerződések alkalmazásából eredő partnerkockázattal kapcsolatos kockázatokat kezelje különös tekintettel – de nem kizárólag – az alábbiakra:

- 3.1. A harmadik fél közreműködésével végrehajtott OTC származtatott tőkeáttételes megbízási ügyletek során alkalmazott tőkeáttétel mértéke.

- 3.2. A harmadik fél kockázatának kitett ügyfélállomány aránya a befektetési szolgáltató ügyfeleivel szembeni szerződéses kötelezettségei állományához viszonyítva.
- 3.3. A harmadik fél közreműködésével végrehajtott OTC származtatott tőkeáttételes megbízási ügyletek tárgyát képező instrumentumok árfolyamkockázatának jellemző mértéke.
- 3.4. A harmadik fél közreműködésével végrehajtott OTC származtatott tőkeáttételes megbízási ügyletek tárgyát képező instrumentumok jellemző diverzifikációja.

III. Záró rendelkezések

4. Az ajánlás a Magyar Nemzeti Bankról szóló 2013. évi CXXXIX. törvény 13. § (2) bekezdés i) pontja szerint kiadott, a felügyelt pénzügyi szervezetekre kötelező erővel nem rendelkező szabályozó eszköz. Az MNB által kiadott ajánlás tartalma kifejezi a jogszabályok által támasztott követelményeket, az MNB jogalkalmazási gyakorlata alapján alkalmazni javasolt elveket, illetve módszereket, a piaci szabványokat és szokványokat.
5. Az ajánlásnak való megfelelést az MNB az általa felügyelt pénzügyi szervezetek körében az ellenőrzési és monitoring tevékenysége, valamint az éves felügyeleti felülvizsgálat és értékelés (SREP) során figyelemmel kíséri és értékeli, összhangban az általános európai felügyeleti gyakorlattal.
6. Az MNB felhívja a figyelmet arra, hogy az ajánlás tartalmát az ICAAP-ILAAP kézikönyv (az MNB honlapján közzétett SREP módszertani útmutató szempontrendszer) kiegészítésével szabályzatai részévé teheti.

Az MNB a jelen ajánlás alkalmazását 2016. augusztus 1-től várja el az érintett pénzügyi szervezetektől.

Matolcsy György sk.
a Magyar Nemzeti Bank elnöke